

ПОЛІТИЧНА ЕКОНОМІЯ

I семестр 2020-2021р

Лекції: згідно за розкладом

Семінарські заняття згідно за розкладом

Команда викладачів:

Лектор:

Контакти: <afrolov27@ukr.net>,

Викладачі курсу : Каменева Наталія Миколаївна (кандидат економічних наук, доцент),

Контакти: +38 (057) 730-10-98, e-mail: kamenevann343@gmail.com, **Години**

прийому та консультацій: кожен понеділок з 13:00 - 15:00

Викладачі курсу: Косич Марина Василівна (кандидат економічних наук, доцент),

Контакти: +38 (057) 730-10-99, e-mail: mariprof78@gmail.com

Години прийому та консультацій : кожен понеділок з 13:00 - 15:00

Веб-сторінка курсу: <http://do.kart.edu.ua/>

Додаткові інформаційні матеріали : <http://metod.kart.edu.ua>

Вивчення **політичної економії** дозволяє студентам опанувати глибокими теоретичними знаннями сучасних проблем ринкової економіки, закономірностей її розвитку, діалектики суперечностей, методів регулювання, сформуванню сучасне економічне мислення і вміння розуміти

природу того економічного середовища, яке сьогодні складається в Україні та перспектив його соціально-економічних перетворень. Знання, отримані при вивченні цієї дисципліни, сприяють інтелектуальному розвитку особистості, її творчого мислення, вони необхідні не тільки для розуміння закономірностей розвитку сучасного глобалізованого суспільства, але і для свідомого використання їх на практиці.

Курс «Політична економія» має на меті сформувати та розвинути наступні компетентності студентів:

1. **Ціннісно-смыслову компетентність** (формування та розширення світогляду студента в області дії об'єктивних економічних законів, принципів управління виробництвом і методів господарювання, здатність до формування самостійних і нетенденційних оцінок та вироблення альтернативних варіантів господарчої політики);
2. **Загальнокультурну компетентність** (підвищення економічної та загальної культури, розширення кругозору в області загальних, спеціальних і галузевих економічних наук; виявлення послідовності, причин еволюції наукових положень, ідей; з'ясування їх зв'язку зі змінами в економічній практиці);
3. **Навчально-пізнавальну компетентність** (формування у студента творчого підходу до вирішення економічних завдань шляхом знайомства з різними варіантами теоретичних пояснень економічних явищ і закономірностей, вміння аналізувати економічні явища і процеси);
4. **Інформаційну компетентність** (розвиток вміння студента самостійно аналізувати, систематизувати (за допомогою сучасних інформаційних технологій) інформацію про фундаментальні основи функціонування і розвитку національних господарств, їх взаємозв'язків і тенденцій розвитку цивілізаційного процесу);
5. **Комунікативну компетентність** (розвиток у студента навичок роботи в команді шляхом моделювання економічних ситуацій, вміння презентувати власний проєкт та кваліфіковано вести дискусію у досліджуваній сфері);
6. **Компетентність особистісного самовдосконалення** (формування умінь фізичного, духовного й інтелектуального саморозвитку, емоційної саморегуляції та самопідтримки; підтримка постійної жаги до самовдосконалення та самопізнання).

Чому ви маєте обрати цей курс?

Якщо ви хочете навчитися розкривати сутність економічних явищ, то вам необхідно освоїти курс політичної економії. Саме політекономія має інструментарій який допомагає проникати в глибинні підстави економічних процесів, розрізняти їх сутність і зовнішні форми прояву, їх взаємозв'язок. Саме тому ця наука є затребуваною в сучасних умовах, коли динамізм економічного та суспільного життя привів до істотних змін основоположних якостей соціально-економічної системи, що вимагають свого теоретичного осмислення з метою коригування практичних дій. Отже вам обов'язково треба прослухати цей курс!

Команда викладачів завжди готова надати будь-яку оперативну допомогу з найбільш складних аспектів курсу під час особистого спілкування та за допомогою електронної пошти.

Схема курсу:

1. Лекції;
2. Додаткова література;
3. Обговорення в аудиторії; 4. Індивідуальні консультації;
5. Іспит.

Огляд курсу

Даний курс, який вивчається з вересня по грудень, дає студентам глибоке розуміння економічних процесів та явищ ринкової економіки та практичні рекомендації у веденні бізнесу та державного регулювання.

Кількість кредитів ECTS – 5.

Лекції – 30 години.

Практики – 30 годин.

Самостійна робота – 90 годин.

Курс складається з однієї лекції на тиждень і одного практичного заняття на тиждень. Він супроводжується текстовим матеріалом, наочними прикладами та груповими завданнями. Студенти матимуть можливість закріплювати отримані знання як під час обговорень в аудиторії так і під час виконання індивідуальних завдань. Виконання завдань потребують з знань з інших дисциплін (математики, історії та географії) що формує у студента інформаційну та комунікативну компетентності.

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті Університету (<http://kart.edu.ua>), включаючи навчальний план, лекційні матеріали, завдання та правила оцінювання курсу).

Додатковий матеріал та посилання на електронні ресурси доступні на сайті Університету у розділі «дистанційне навчання» поряд із питаннями, над якими необхідно поміркувати під час підготовки для обговорення в аудиторії.

Теми курсу

І семестр . Для денної форми навчання

ти ж де нь	Кількість годин	Тема лекції	Кількість годин	Тема лабораторних, практичних, семінарських занять
1	2	Лекц.№1. Предмет і метод політичної економії. Виробництво матеріальних благ і послуг	2	Сем.-1. Предмет і метод політичної економії. Виробництво матеріальних благ і послуг
2	2	Лекц.№2. Економічні потреби та інтереси Соціально-економічний устрій суспільства. Економічна система та закони її розвитку	2	Сем.-2. Зміст економічної діяльності суспільства і її результатів
3	2	Лекц.№3. Товарна форма організації суспільного виробництва. Товар і гроші	2	Сем.-3. Економічні системи суспільства
4	2	Капітал: процес виробництва і нагромадження. Наймана праця і заробітна плата	2	Товарна форма організації суспільного виробництва. Товар і гроші.
5	2	Витрати виробництва і прибуток	2	Капітал: Процес виробництва і нагромадження. Наймана праця і заробітна плата.
6	2	Ринок, його суть і функції. Моделі ринку. Конкуренція і ціноутворення	2	Витрати виробництва і прибуток.

7	2	Домогосподарство в системі економічних відносин	2	Ринок, його суть і функції. Моделі ринку. Конкуренція і ціноутворення.
Модульний контроль знань № 1				
8	2	Підприємство як товаровиробник. Валовий дохід і прибуток	2	Домогосподарство в системі економічних відносин
9	2	Галузеві особливості виробництва і функціонування капіталу. Форма прибутку, процент і рента		Підприємство як товаровиробник. Валовий дохід і прибуток
10	2	Суспільне відтворення. Суспільний продукт і його основні форми	2	Галузеві особливості виробництва і функціонування капіталу. Форма прибутку, процент і рента
11	2	Економічний розвиток. Зайнятість, відтворення робочої сили та їх регулювання державою	2	Суспільне відтворення. Суспільний продукт і його основні форми
12	2	Господарський механізм у системі суспільного відтворення. Держава та її економічні функції.	2	Економічний розвиток. Зайнятість, відтворення робочої сили та їх регулювання державою
13	2	Сучасні економічні системи. Особливості розвитку перехідних економік.	2	Господарський механізм у системі суспільного відтворення. Держава та її економічні функції.
14	2	Суть і структура світового господарства. Форми міжнародних економічних відносин	2	Сучасні економічні системи. Особливості розвитку перехідних економік.
15	2	Економічні аспекти глобальних проблем та їх вплив на економічний розвиток України	2	Суть і структура світового господарства. Форми міжнародних економічних відносин. Економічні аспекти глобальних проблем та їх вплив на економічний розвиток України
Модульний контроль знань №2				
Іспит				

Для заочної форм навчання

Тиждень	Кількість годин	Тема лекції	Кількість годин	Тема лабораторних, практичних, семінарських занять
1	1	Лекц.№2. Предмет і метод політичної економії. Виробництво матеріальних благ і послуг	1	Сем.-1. Предмет і метод політичної економії. Виробництво матеріальних благ і послуг
2	1	Економічні потреби та інтереси Соціально-економічний устрій суспільства. Економічна система та закони її розвитку	1	Зміст економічної діяльності суспільства і її результатів
3	1	Лекц.№2. Товарна форма організації суспільного виробництва. Товар і гроші	1	Сем.-2 Економічні системи суспільства

4	1	Капітал: процес виробництва і нагромадження. Наймана праця і заробітна плата	1	Товарна форма організації суспільного виробництва. Товар і гроші.
5	1	Лекц.№3. Витрати виробництва і прибуток	2	Сем.-3 Капітал: Процес виробництва і нагромадження. Наймана праця і заробітна плата.
6	1	Ринок, його суть і функції. Моделі ринку. Конкуренція і ціноутворення	1	Витрати виробництва і прибуток.
8	1	Підприємство як товаровиробник. Валовий дохід і прибуток	1	Сем.-4 Домогосподарство в системі економічних відносин
9	1	Галузеві особливості виробництва і функціонування капіталу. Форма прибутку, процент і рента	1	Підприємство як товаровиробник. Валовий дохід і прибуток
		Іспит		

Правила оцінювання

При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки (індивідуального навчального плану) студента, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до національної шкали (5, 4, 3) та шкали ECTS (A, B, C, D, E)

Визначення назви за державною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Завдання на самостійну роботу:

- Студентам необхідно виконати індивідуальне завдання впродовж семестру. За вчасне та вірне виконання завдання нараховується **25 балів до поточного модульного контролю**. За невиконане завдання бали не нараховуються. Необхідний обсяг виконання завдання складає 50% на перший модульний контроль і 100% на другий модульний контроль. Перебіг

поточного виконання завдання та питання для обговорення надсилаються на e-mail викладача або перевіряються ним особисто.

- Студенти мають прорецензувати одну роботу іншого студента або групи впродовж семестру очно та висловити свої критичні зауваження.

Студент повинен обрати одну із запропонованих тем та підготувати доклад із презентацією.

№ з/п	Назва теми
1	Структура економічної власності.
2	Особливості розвитку відносин власності в Україні за роки незалежності.
3	Товар та його властивості.
4	Виникнення та сутність грошей і грошових відносин.
5	Соціально-економічна характеристика елементів ринку та умови їх формування в Україні.
6	Капітал як політекономічна категорія.
7	Сутність ціни та механізм ціноутворення.
8	Економічні функції держави.
9	Роль НТР в економічному зростанні та моделі економічного зростання.
10	Сутність безробіття та державне регулювання зайнятості за умов змішаної економіки.
11	Заробітна плата, її форми і системи.
12	Міжнародні валютно-фінансові відносини.
13	Сукупність, умови, принципи функціонування соціального ринкового господарства та його структура
14	Особливості переходу до ринку в Україні.
15	Місце домогосподарства в кругообігу продуктів, ресурсів і доходу.
16	Транснаціональні корпорації.
17	Тіньовий сектор в економічному відтворенні
18	Соціальні та економічні наслідки безробіття для економіки країни.
19	Роль держави в кругообігу продукту, ресурсів і доходу.
20	Роль держави у відтворенні робочої сили.

Відвідування лекцій:

За відвідування кожної лекції нараховуються бали. **Максимальна сума становить 10 балів** за відвідування всіх лекцій.

Ступінь залученості:

Мета участі в курсі – залучити вас до дискусії, розширити можливості навчання та дати ще один варіант формування поглядів на сучасні економічні процеси та явища. Участь буде оцінюватися на основі кількості та вірності ваших відповідей. **Максимальна сума становить 10 балів.**

Практичні заняття:

Оцінюються за відвідуваннями (до 7 балів), ступенем залученості (до 8 балів). **Максимальна сума становить 15 балів.**

Модульне тестування:

Оцінюються за вірними відповідями на тестові модульні питання (20 питань в тесті, кожна вірна відповідь оцінюється в 2 бали). **Максимальна кількість становить 40 балів за модуль.**

Іспит:

- Студент отримує екзаменаційну оцінку за результатами модульного (1-го та 2-го) контролю шляхом накопичення балів. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент становить 100 (до 60 балів поточного контролю та до 40 балів тестування). Оцінка екзамену визначається як середньоарифметична оцінок двох модулів.

Команда викладачів:

Фролов Олександр Іванович (<http://kart.edu.ua/2015-09-15-11-05>) - лектор з питань економічної теорії в УкрДУЗТ. Отримав ступінь к.е.н. за спеціальністю 08.01.01 – «Політична економія» в Харківському державному університеті ім. О.М. Горького у 1991 році. Напрямки наукової діяльності: рівень і якість життя; моральність і економіка.

Каменева Наталія Миколаївна (<http://kart.edu.ua/kamenevann343@gmail.com>) – лектор з економічної теорії, макроекономіки в УкрДУЗТ. Отримала ступінь к.е.н. зі спеціальності 08.00.01 - «Політична економія» у 1995 р., доцент за кафедрою економічної теорії з 2002 р.

Напрямки наукової діяльності: місце та роль економічної теорії у формуванні економічного мислення та взаємозалежність принципів раціонального мислення з одвічними цінностями людства, соціальна структура в умовах ринкової економіки, глобальна економіка.

Косич Марина Василівна (<http://kart.edu.ua/2015-09-15-11-05>) – лектор з питань економічної теорії в УкрДУЗТ. Отримала ступінь к.е.н. за спеціальністю 08.01.01 – «Економічна теорія» в Харківському національному університеті ім. В.Н. Каразіна у 2005 році. Напрямки наукової діяльності: природні монополії.

Програмні результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент буде знати зміст основних економічних законів і економічних категорій, сутність і механізм використання методів економічного дослідження, економічні основи виробництва матеріальних благ, використання ресурсів, сутність економічних систем, їх відмінності і закономірності розвитку, об'єктивні основи формування і зміст сучасної економічної політики держави, проблеми виникнення та закономірності розвитку світового господарства, форми міжнародних економічних відносин України у міжнародному поділі праці, вміння аналізувати економічні закони та економічні категорії, виявляти наслідки їх дії (функціонування), можливості використання в господарській практиці, виявляти результати використання всіх факторів виробництва, можливості розв'язання проблеми економічного вибору в сучасному світі, аналізувати сучасну економіку України, виявляти перспективи її розвитку, підвищення ефективності виробництва, зростання добробуту населення, розв'язання інших соціальних проблем.

Кодекс академічної доброчесності

Порушення Кодексу академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Кодекс доступний за посиланням:

<http://kart.edu.ua/documentu-zvo-ua>

Зокрема, дотримання Кодексу академічної доброчесності УкрДУЗТ означає, що вся робота на іспитах та заліках має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи студенти можуть консультуватися з викладачами та з іншими студентами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, уміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у звітах, самостійних роботах чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими студентами над виконанням індивідуальних завдань, ви повинні зазначити ступінь їх залученості до роботи.

Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій. Доступ до матеріалів дистанційного навчання з цього курсу можна знайти за посиланням: <http://do.kart.edu.ua/>